

EXPUNERE DE MOTIVE

Prevederile legale in vigoare, atat cele constitutionale cat si cele ale Codului penal si ale Codului de procedura penala, reglementeaza institutia gratierii, una dintre cele mai complexe si mai interesante institutii de drept penal.

Despre gratiere si amnistie, marele profesor Vintila Dongoroz, sustinea in lucrarea “Explicatii Teoretice ale Codului penal roman” – vol.II, Partea generala, p.332 ca *“din moment ce aceste cauze sunt reglementate de norme de drept, ele capata caracter de institutii juridice, avand efecte bine determinate si obligatorii”*.

Reprezentand in dreptul penal una dintre cauzele care inlatura sau modifica executarea pedepselor si a altor sanctiuni penale, gratierea apare tocmai ca un instrument legal prin intermediul caruia statul poate renunta la atributul punerii in executare a pedepselor, le poate modifica sau inlocui, in situatii si conditii bine determinate de considerente social-politice si de politica penala.

Pentru realizarea unei politici penale rationale, in prezentul proiect de lege sunt prevazute o serie de conditii, beneficiul gratierii fiind limitat la persoanele care le indeplinesc. Sunt prevazute conditii privitoare la natura faptei savarsite si la pericolul social al acesteia, fiind exceptate expres faptele cu un grad de pericol social ridicat, reglementate de Codul penal si de legi speciale.

Pentru aceleasi considerente au fost prevazute conditii privitoare la conduita faptuitorului anterioara savarsirii infractiunii, astfel incat recidivistii nu pot beneficia de actul de gratiere si, totodata conditii privitoare la conduita viitoare, respectiv conditia ca beneficiarul gratierii sa nu savarseasca o noua infractiune in termen de trei ani de la gratiere, sub sanctiunea executarii pedepsei aplicata pentru noua infractiune, cumulata cu pedeapsa neexecutata ca urmare a gratierii.

Asadar, acest act de clementa apare ca o modalitate a suspendarii conditionate a pedepsei, atunci cand executarea nu a inceput, sau ca o forma

a liberării conditionate, atunci când executarea pedepsei a început și grațierea privește restul de pedeapsă.

Trebuie avut în vedere că procesul de instruire și de educare a persoanelor care execută o pedeapsă privativă de libertate într-un loc de detenție este mult îngreunat de condițiile reale existente.

Conform rapoartelor anuale ale unităților din sistemul Administrației Naționale a Penitenciarelor, capacitatea legală de cazare este cu mult depășită, numărul personalului insuficient, fiind imposibilă realizarea programelor de reabilitare a comportamentului deținuților, a programelor de reintegrare, a aplicării regimurilor diferențiate în raport cu situația juridică, natura infracțiunii, durata pedepsei etc.

În calitate de membru al Comisiei pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale, în urma primirii a numeroase memorii de la deținuții care au sesizat abuzuri, încălcări ale drepturilor și libertăților fundamentale, am efectuat vizite în mai multe penitenciare din țară. Cu această ocazie, am constatat situațiile critice în care se afla multe dintre persoanele detinute și problemele multiple cu care se confruntă, probleme ce vizează grave încălcări ale drepturilor omului, aspecte ce contravin normelor europene în domeniu.

În contextul actual internațional, actul de grațiere al cărui proiect este prezentat, apare și ca o modalitate de rezolvare a unor aspecte referitoare la normele care reglementează regimul de detenție, la respectarea drepturilor în unitățile de detenție, în conformitate cu normele europene actuale.

Pentru considerentele prezentate, am întocmit prezenta Propunere legislativă, pe care o supun dezbaterii și adoptării Camerei Deputaților, urmând a fi apreciată oportunitatea promulgării Legii privind grațierea unor pedepse și înlăturarea unor măsuri și sancțiuni, în contextul aderării României la Uniunea Europeană.

Deputat
NATI MEIR

